

Dosar nr. #####/120/2024

Concomitent, Statul ##### face economii la drepturile salariale pe care nu le achită judecătorilor care lipsesc din schema de personal.

Reclamanții au apreciat că li se cuvine cel puțin procentul corespunzător din drepturile salariale pentru care statul a făcut economii la buget prin neplata acestora în cazul posturilor neocupate, proporțional cu numărul judecătorilor prevăzuți în schema de personal și al celor care au desfășurat efectiv activitatea, suplinind lipsa de personal.

Au mai arătat reclamanții că sunt îndeplinite condițiile îmbogățirii fără justă cauză prevăzute de art. 1345 din C.Civ., astfel: există o îmbogățire fără justă cauză a părților care achită drepturi salariale mai mici, în raport de schema incompletă a instanței, precum și o diminuare a patrimoniului reclamanților, fiind lipsiți de plata corespunzătoare a muncii prestate, fără a exista o cauză legitimă atât a măririi patrimoniului părților cât și în privința diminuării patrimoniului nostru și fără a ne putea bucura de un alt mijloc juridic pentru recuperarea pierderii suferite de reclamanți.

Ministerul Finanțelor Publice a formulat întâmpinare, prin care a invocat excepția lipsei calității procesuale pasive, motivat de faptul că nu se confundă cu bugetul de stat.

Pârâtul a arătat că, în speța dedusa judecății, Ministerul Finanțelor Publice este un terț care nu are atribuții privind angajarea și salarizarea reclamanților, neavând raporturi de muncă cu acesta.

Faptul că ordonatorul principal de credite are vreo culpă în calcularea indemnizațiilor cuvenite salariaților săi, nu poate conduce la obligarea Ministerului Finanțelor Publice la plata unor sume de bani aferente unor raporturi de muncă.

Conform Legii bugetului de stat nicio cheltuială nu poate fi angajată dacă nu este aprobată potrivit legii.

În drept, au fost invocate dispozițiile art. 205, 206 C.pr.civ..

Și pârătele Curtea de Apel București și Înalta ##### de Casație și Justiție au formulat întâmpinare, invocând excepția lipsei calității procesuale pasive, iar pe fond respingerea acțiunii ca neîntemeiată.

În apărare, pe fondul cauzei, Curtea de Apel București a învederat că simpla invocare a diminuării patrimoniului reclamanților fără a face dovada faptului că aceștia ar fi putut presta, în mod real și obiectiv alte activități permise de lege care i-ar fi putut aduce venituri suplimentare, nu poate conduce la concluzia că ar fi îndeplinită condiția referitoare la reducerea patrimoniului acestora.

Drepturile salariale solicitate în prezenta cauză nesocotesc prevederile Legii nr. 153/2017, respectiv dispozițiile a.1t.21 alin. (1) care definesc munca suplimentară ca fiind:

(1) Munca suplimentară prestată peste programul normal de muncă precum și munca prestată în zilele de sărbători legale, repaus săptămânal și în alte zile în care, în conformitate cu legea, nu se lucrează, se compensează prin ore libere plătite în următoarele 60 de zile calendaristice clupă efectuarea acesteia.

În prezenta speță, reclamanții nu fac dovada faptului că au prestat activitatea specifică profesiei de judecător, peste programul normal de lucru, în zilele de sărbători legale sau în alte zile în care nu se lucrează conform legii.

Dispozițiile generale de dreptul muncii prevăd la art. 123 alin. (2) din Codul muncii: (2) Sporul pentru munca suplimentară, acordat în condițiile prevăzute la alin. ## #####, în cadrul contractului colectiv de muncă sau, după caz, al contractului individual de muncă, și nu poate fi mai mic de 75% din salariul de bază.

În cazul de față, nici legea privind statutul judecătorilor și procurorilor și nici legea de salarizare a magistraților nu prevăd un spor pentru munca suplimentară.

Prin întâmpinarea depusă, Înalta ##### de Casație și Justiție a învederat că nu există suprapunere între obligațiile legale care revin acesteia, pe de o parte, și drepturile solicitate de reclamanți, pe de altă parte, iar sumele solicitate nu se regăsesc în bugetul ordonatorului principal de credite având în vedere că posturile vacante, neocupate nu sunt finanțate.

Potrivit Legii bugetului nr. 368 publicată la 19.12.2022 în M. Of. Nr. 1214, la data de 22.12.2022, erau în vigoare prevederile art. 142 și art. 162 din Legea nr. 304/2022 privind organizarea judiciară.

în vedere aceste dispoziții, Înalta ##### de Casație și Justiție este gestionar al bugetului instanțelor, iar președintele instanței supreme devine ordonator principal de credite în ceea ce privește stabilirea (prin emiterea de acte administrative de salarizare) și plata drepturilor salariale ale tuturor judecătorilor, indiferent de nivelul instanței la care funcționează, urmând ca această instituție să preia drepturile procesuale și obligațiile corelative ce decurg din litigiile cu acest obiect.

În acest sens, prin Decizia nr. ##/13.06.2016, pronunțată în interesul legii de Înalta ##### de Casație și Justiție, în dosarul nr. 12/2016, s-a statuat că: „În interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 21 din Legea nr. 500/2002, în calitate sa de ordonator principal de credite (...), nu are calitate procesuală pasivă în litigiile dintre angajați și instituțiile/unitățile cu personalitate juridică aflate în subordinea sa, având ca obiect solicitarea unor drepturi de natură salariale”.

Pârâta a arătat că, în cauză nu s-a criticat emiterea sau neemiterea ordinului pentru aprobarea schemelor de personal, ci au fost solicitate sume de bani, pretinsa obligație fiind în legătură cu existența unor posturi vacante de judecător în organigrama instanței la care au fost numiți reclamanții și realizarea de economii de către Statul ##### cu sumele care nu se alocă și nu se plătesc pentru posturile neocupate, fiind justificat, în opinia celor ce reclamă, ca aceste economii să fie plătite celor aflați în plecând de la premisa că aceștia din urmă, în speță reclamanții, îndeplinesc mai multe atribuții și depun un efort suplimentar echivalent muncii suplimentare care trebuie să fie -remunerată corespunzător.

În plus, învederăm instanței de fond că nici Legea ##### și nici Legea nr. 304/2022 nu cuprinde dispoziții legale care să stabilească competența Înaltei ##### de Casație și Justiție în ceea ce privește suplimentarea sau reducerea numărului de judecători la nivelul instanțelor judecătorești, existând temei doar pentru a lua măsuri cu privire la numărul de posturi din această categorie, aflate pe schemele instanțelor, aspect care nu a fost criticat de reclamanți.

În ceea ce privește lipsa calității procesuale active a reclamanților cu privire la cererea de obligare la alocarea fondurilor necesare pentru plata drepturilor salariale a arătat că, potrivit art. 142 din Legea nr. 304/2022 privind organizarea judiciară, activitatea instanțelor este finanțată integral de la bugetul de stat, iar potrivit art. 19 din Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice și art. 3 alin. (1) pct. 6 din H.G. nr. 34/2009 privind organizarea și funcționarea Ministerului Finanțelor Publice, acest din urmă minister este cel care elaborează proiectul bugetului de stat, precum și proiectul pentru rectificare bugetară. De asemenea, responsabilitățile ordonatorilor principali de credite sunt prevăzute de art. 64 Legea nr. 69/2010'.

Prin urmare, era necesar ca Ministerul Finanțelor Publice să pună în prealabil la dispoziția Înaltei ##### de Casație și Justiție fondurile necesare achitării drepturilor salariale datorate, iar acesta din urmă le repartizează către ordonatorii secundari/terțiari, în funcție de solicitările justificate ale acestora, în condițiile legii, fără a fi nevoie de o hotărâre judecătorească în acest sens.

Între ordonatorul principal de credite și Tribunal există un raport juridic de drept financiar, care implică ordonatorii de credite, potrivit atribuțiilor prevăzute de Legea finanțelor publice nr. 500/2002, act normativ ce reglementează cadrul general pentru utilizarea fondurilor publice, precum și responsabilitățile instituțiilor publice implicate în procesul bugetar.

Tribunalele și curțile de ape au personalitate juridici, reclamanții se află în raporturi de serviciu cu iar drepturile salariale sunt datorate, calculate și plătite direct de către instituția angajatoare, care procedează și la calcularea și virarea contribuțiilor sociale către stat.

Astfel, reclamanții nu au calitatea de a solicita îndeplinirea obligațiilor care incumbă Înaltei ##### de Casație și Justiție, în calitate de autoritate publică, respectiv de a asigura fondurile către ordonatorii secundari ori terțiari de credite, singurele care au o astfel de atribuție fiind instanțele angajatoare, în cadrul procedurii bugetare.

Chiar în eventualitatea respingerii excepției lipsei calității procesuale active a reclamanților, cererea privind alocarea fondurilor este neîntemeiată.

Astfel, cu privire la procesul de asigurare a fondurilor necesare stingerii unor obligații pecuniare sustenabile, ab initio, de la bugetul general consolidat, procedura reclamă implicarea Ministerului Finanțelor Publice, care confirmă existența resurselor bugetate pentru stingerea obligațiilor de plată ale instituțiilor publice. Ordonatorii principali de credite au stabilite căile legale pentru obținerea fondurilor necesare punerii în executare a hotărârilor judecătorești, asigurând angajatorilor instituții publice sumele necesare.

Astfel, în conformitate cu art. 3 alin. (1) pct. 3 din H.G. nr. 34/2009 privind organizarea și funcționarea Ministerului Finanțelor Publice, această instituție: „elaborează, pe bază de metodologii proprii, menținând în permanență un echilibru bugetar corespunzător, proiectul bugetului de stat, al legii bugetului de stat și raportul asupra proiectului bugetului de stat, precum și proiectul legii de rectificare a bugetului de stat, operând rectificările corespunzătoare ”.

Conform art. 30 alin. (1) și (3) din Legea nr. 69/2010 „Fiecare ordonator principal de credite va depune o propunere de cheltuieli bugetare care va fi în concordanță cu strategia fiscal-bugetară și cu metodologia pentru elaborarea proiectului anual de buget, ce includ plăfoanele de cheltuieli și numărul de personal, emise de Ministerul Finanțelor Publice. Ministerul Finanțelor Publice va avea autoritatea de a respinge toate propunerile de buget ce includ propunerile de cheltuieli prezentate de ordonatorii principali de credite ai bugetului de stat, bugetului asigurărilor sociale de stat și bugetelor fondurilor speciale în cursul procesului bugetar anual, dacă acestea nu sunt în concordanță cu strategia fiscal-bugetară și cu metodologia pentru elaborarea proiectului anual de buget, și în cazul în care ordonatorii de credite nu aliniază propunerea lor de buget în intervalul de timp specificat de Ministerul Finanțelor Publice, acesta este abilitat, după negocieri, sub medierea prim-ministrului, să ajusteze unilateral propunerea de buget.

spre a fi inclusă în bugetul anual. ” A fost invocată și excepția inadmisibilității cererii de chemare în judecată potrivit dispozițiilor art. 1348 din Codul civil, de unde rezultă caracterul subsidiar al acestei acțiuni (actio de in rem verso).

Pe fondul cauzei, pârâta ÎCCJ a arătat că potrivit dispozițiilor art. 21 din Legea cadru nr. 153/2017 „(1) Munca suplimentară prestată peste programul normal de lucru, precum și munca prestată în zilele de sărbători legale, repaus săptămânal și în alte zile în care, în conformitate cu legea, nu se lucrează, se compensează prin ore libere plătite în următoarele 60 de zile calendaristice după efectuarea acesteia.

(2) În cazul în care compensarea prin ore libere plătite nu este posibilă în termenul prevăzut la alin. (1), munca suplimentară prestată peste programul normal de lucru va fi plătită în luna următoare cu un spor de 75% din salariul de bază, solda de funcție/salariul de funcție, indemnizația de încadrare, corespunzător orelor suplimentare efectuate.

(3) În cazul în care compensarea prin ore libere plătite nu este posibilă în termenul prevăzut la alin. (1), munca suplimentară prestată în zilele de repaus săptămânal, de sărbători legale și în celelalte zile în care, în conformitate cu reglementările în vigoare, nu se lucrează, va fi plătită în luna următoare cu un spor de 100% din salariul de bază, solda de funcție/salariul de funcție, indemnizația de încadrare, corespunzător orelor suplimentare efectuate.

(4) ##### muncii în condițiile alin. 4 poate face numai dacă efectuarea orelor suplimentare a fost dispusă de șeful ierarhic în scris, fără a se depăși 360 de ore anual. În cazul prestării de ore suplimentare peste un număr de 180 de ore anual, este necesar acordul sindicatelor reprezentative sau, după caz, al reprezentanților salariaților, potrivit legii.

(5) La locurile de muncă la care durata normală a timpului de lucru a fost redusă, potrivit legii, sub 8 ore pe zi, depășirea programului de lucru astfel aprobat se poate face numai temporar, fiind obligatorie compensarea cu timp liber corespunzător.

(6) Prevederile prezentului articol nu se aplică persoanelor salarizate prin plata cu ora, prin cumul de funcții în cadrul aceleiași instituții sau autorități publice ori persoanelor angajate cu timp parțial.”

Prin urmare, legea interzice plata muncii suplimentare prin adăugarea unui procent la indemnizația de încadrare reprezentând proporția dintre posturile prevăzute în schema de personal la nivelul instanței și cele neocupate, împărțită la numărul de posturi efectiv ocupate, neputându-se proba efectuarea permanentă a muncii suplimentare.

Distinct de aceste considerente legate de regimul muncii suplimentare, facem precizarea că, potrivit art. 35 alin. (1) din O.U.G. nr. 114/2018 „Prin derogare de la prevederile art. 21 alin (2)- (6) din Legea-cadru nr. 153/2017, cu modificările și completările ulterioare, în perioada #####, munca suplimentară efectuată peste durata normală a timpului de lucru de către personalul din sectorul bugetar încadrat în funcții de execuție sau de conducere, precum și munca prestată în zilele de repaus săptămânal, de sărbători legale și în celelalte zile în care, în conformitate cu reglementările în vigoare, nu se lucrează în cadrul schimbului normal de lucru se vor compensa numai cu timp liber corespunzător acestora.

Conform art. II alin. (1) din O.U.G. nr. 130/2021 „(1) Prin derogare de la prevederile art. 21 alin. (2) - (6) din Legea-cadru nr. 153/2017, cu modificările și completările ulterioare, în anul 2022, munca suplimentară efectuată peste durata normală a timpului de lucru de către personalul din sectorul bugetar încadrat în funcții de execuție sau de conducere, precum și munca prestată în zilele de repaus săptămânal, de sărbători legale și în celelalte zile în care, în conformitate cu reglementările în vigoare, nu se lucrează în cadrul schimbului normal de lucru se vor compensa numai cu timp liber corespunzător acestora.”

Potrivit art. II din O.U.G. nr. 168/2022 „(1) Prin derogare de la prevederile art. 21 alin. (2) - (6) din Legea-cadru nr. 153/2017, cu modificările și completările ulterioare, în anul 2023, munca suplimentară efectuată peste durata normală a timpului de lucru de către personalul din sectorul bugetar încadrat în funcții de execuție sau de conducere, precum și munca prestată în zilele de repaus săptămânal, de sărbători legale și în celelalte zile în care, în conformitate cu reglementările în vigoare, nu se lucrează în cadrul schimbului normal de lucru se vor compensa numai cu timp liber corespunzător acestora.”

în vedere dispozițiile legale amintite; rezultă că pentru perioada 2019 — 2023 munca suplimentară se compensează cu timp liber corespunzător acesteia.

De asemenea, pârâta ÎCCJ a arătat că prin Decizia Curții Constituționale nr. 422/2013 s-a statuat că „nu există obligația constituțională a statului de a asigura personalului bugetar compensare bănească munca suplimentară efectuată peste durata normală a timpului de lucru și munca prestată în zilele de repaus săptămânal, de sărbători legale și în celelalte zile în care, în conformitate cu reglementările în vigoare, nu se lucrează.”

În probațiune a fost solicitată administrarea probei cu înscrisuri.

În drept: art. 205 și următoarele din Codul de procedură civilă.

Prin încheierea din data de 07.11.2023 Secția I civilă a declinat competența de soluționare a cauzei în favoarea Tribunalului ##### – Secția a II- a Civilă, de Contencios Administrativ și Fiscal, reținând, în esență, că prin Decizia nr. ##/2018 pronunțată în recurs în interesul legii, Înalta ##### de Casație și Justiție a statuat - în interpretarea și aplicarea unitară a dispozițiilor art. 129 alin. (2) pct. 2, art. 129 alin. (3), art. 130 alin. (2) și (3), art. 131, art. 136 alin. (1), art.200 alin. (2) din Codul de procedură civilă și ale art. 35 alin. (2) și art. 36 alin. (3) din Legea nr. ##### # că necompetența materială procesuală a secției/completului specializat este de ordine publică, rezultând că acestei necompetențe îi sunt aplicabile dispozițiile art. 130 alin. (2) C.proc.civ.

în vedere pe de o parte calitatea reclamanților de judecători, iar pe de altă parte dispozițiile legale în materia salarizării acestora, instanța inițial investită a apreciat că revine competența materială funcțională de soluționare a cauzei Secției a II-a Civile de Contencios Administrativ și Fiscal a Tribunalului #####, petitul principal al cererii având natura unui litigiu de contencios administrativ care vizează modul de bugetare a schemei de personal a unei instanțe.

În consecință, a fost admisă excepția necompetenței materiale funcționale a Secției I civile și declinată competența de soluționare a cauzei în favoarea Secției a II-a Civile de Contencios Administrativ și Fiscal din cadrul Tribunalului #####, dosarul fiind înregistrat pe rolul acestei secții la data de 24.11.2023, fixându-se termen de judecată la data de 7.02.2024.

La termenul de judecată din data de 7.02.2024, Tribunalul ##### - Secția a II-a Civile de Contencios Administrativ și Fiscal a invocat excepția necompetenței sale materiale, iar prin încheierea pronunțată la data de 7.02.2024 a admis excepția necompetenței materiale a Secției a II-a civilă de contencios administrativ și fiscal, invocată din oficiu, a declinat competența de soluționare a cauzei având ca obiect „obligatie de a face/pretenții” în favoarea Secției I civile a Tribunalului #####, a constatat ivit conflictul negativ de competență, a suspendat judecarea prezentei cauze în temeiul art. 134 C.proc.civ., dispunând înaintarea cauzei către Curtea de Apel Ploiești - Secția a II-a civilă de contencios administrativ, în vederea soluționării conflictului negativ de competență.

La data de 17.04.2024, cererea a fost înregistrată sub numărul #####/120/2024, pe rolul Tribunalului #####-Secția Civilă.

La primul termen de judecată, din data de 10.09.2024, Tribunalul a rămas în pronunțare asupra sesizării ÎCCJ, în baza art. 2 alin. 1 din OUG nr. 62/2024 și asupra suspendării judecării, urmând ca soluția să fie comunicată prin punerea acesteia la dispoziția părților de către grefa instanței.

Admisibilitatea sesizării Înaltei ##### de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea chestiunii de drept:

Potrivit art. 2 alin. 1 din OUG nr. 62/2024, ##### în cursul judecării proceselor privind stabilirea și/sau plata drepturilor salariale sau de natură salarială ale personalului plătit din fonduri publice, inclusiv cele privind obligarea la emiterea actelor administrative sau privind anularea actelor administrative emise pentru acest personal sau/și cele privind raporturile de muncă și de serviciu ale acestui personal, completul de judecată investit cu soluționarea cauzei în primă instanță sau în calea de atac, verificând și constatând că asupra unei chestiuni de drept, de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei respective, Înalta ##### de Casație și Justiție nu a statuat și aceasta nici nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, va solicita Înaltei ##### de Casație și Justiție să pronunțe o hotărâre prin care să se dea rezolvare de principiu chestiunii de drept cu care a fost sesizată.

Potrivit art. 1 alin. 1 din aceeași ordonanță, dispozițiile ei se aplică proceselor privind stabilirea și/sau plata drepturilor salariale sau de natură salarială ale personalului plătit din fonduri publice.

Reclamanții, în calitate de judecători intră în categoria personalului plătit din fonduri publice, deoarece sunt salariați potrivit dispozițiilor Legii 153/2017, de la bugetul de stat.

Obiectul cauzei vizează drepturile salariale ale acestei categorii de personal plătit din fonduri publice, deoarece, este vorba de remunerația pentru munca suplimentară prestată prin adăugarea unui procent la indemnizațiile brute lunare.

Potrivit art. 2 alin. 1 din OUG 62/2024, sesizarea ÎCCJ este permisă în cazul în care asupra chestiunii de drept de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei, ÎCCJ nu a mai statuat prin decizie de dezlegarea a unei chestiuni de drept sau decizie de recurs în interesul legii.

Verificând portalul ÎCCJ se constată că până la acest moment, nu au fost formulate sesizări cu privire la aceasta chestiune de drept către ÎCCJ și nici nu s-au pronunțat decizii de către instanța supremă cu privire la această chestiune de drept.

Dezlegarea acestei chestiuni de drept este importantă deoarece de lămurirea ei depinde soluționarea pe fond a cauzei și prin această modalitate se asigură unificarea practicii judiciare în această problemă de drept, deziderat stabilit în preambulul acestei ordonanțe.

6/7